

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

15.02.2022

Nr.22/9-1.3/3

Ētikas kodekss

I. Vispārīgie noteikumi

1. Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt Profesionālās vidusskolas Victoria (turpmāk – skola) darbinieku (turpmāk – darbinieks), pedagogu, kā arī skolas izglītojamo (turpmāk- izglītojamo) profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus.

2. Skolas darbinieks, pedagogs un izglītojamais savā darbībā ievēro Ētikas kodeksu. Situācijās, kas nav minētas šajā kodeksā, darbinieks, pedagogs un izglītojamais rīkojas saskaņā ar vispārējām uzvedības normām.

2.1. Darbinieks, pedagogs un izglītojamais ievēro šādus ētikas pamatprincipus:

2.1.1. taisnīgumu;

2.1.2. atbildīgumu;

2.1.3. objektivitāti un neatkarību;

2.1.4. atklātību;

2.1.5. godīgumu;

2.1.6. profesionalitāti.

3. Ētikas kodeksa uzdevumi ir:

3.1. veicināt darbinieka un pedagoga likumīgu un godprātīgu darbību sabiedrības interesēs;

3.2. novērst jebkādas personiskas ieinteresētības ietekmi uz Skolas lēmumu pieņemšanu.

II. Skolas darbinieka un pedagoga profesionālās ētikas pamatprincipi

4. Skolas darbiniekam un pedagogam, pildot savus amata pienākumus, kā arī ikdienā, jāievēro šādi profesionālās ētikas pamatprincipi:

4.1. **taisnīgums:**

4.1.1. darbinieks un pedagogs rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un neizrādot nepamatotas privilēģijas kādai no tām;

4.1.2. darbiniekam un pedagogam ir augsta tiesiskā apziņa, viņš rīkojas profesionāli, tikai un vienīgi saskaņā ar normatīviem aktiem un vispārējiem tiesību principiem;

4.2. atbildīgums:

4.2.1. amata pienākumus darbinieks un pedagogs veic atbildīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi, lai sasniegtu profesionāli visaugstāko rezultātu;

4.2.2. darbinieks un pedagogs sniedz informāciju tiešajam vadītājam par šī kodeksa pārkāpumiem, ko izdarījuši citi darbinieki vai pedagogi, gadījumiem, kad tam liek rīkoties nelikumīgi, neētiski vai veidā, kas saistīts ar sliktu pārvaldību;

4.2.3. iestādes vadība ir atbildīga, lai darbiniekam un pedagogam, kas pamatoti un labticīgi ziņo par jebkuru no iepriekšējā punktā minētajiem gadījumiem, netiek nodarīts nekāds kaitējums;

4.3. objektivitāte un neatkarība:

4.3.1. pieņemot lēmumus, darbinieks un pedagogs ņem vērā tikai objektīvu un pārbaudītu informāciju, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem un pierādījumiem;

4.3.2. darbinieks ir patstāvīgs un neatkarīgs savu pienākumu izpildē, norobežojas no personīgajām interesēm un ārējās ietekmes (citu personu, politisku, reliģisku vai sociālu grupu interesēm, pakļaušanās sabiedrības protestiem vai bailēm no kritikas);

4.4. atklātība:

4.4.1. darbiniekam un pedagogam ir pienākums nekavēt oficiālās informācijas, ko var vai vajag izpaust, nonākšanu atklātībā, un pienākums nesniegt nepatiesu vai maldinošu informāciju;

4.4.2. darbinieks un pedagogs drīkst izpaust informāciju tikai saskaņā ar normatīvo aktu prasībām par tās atklātību vai konfidencialitāti;

4.4.3. darbinieks un pedagogs informāciju, kas viņam kļuvusi zināma, pildot darba vai amata pienākumus, nedrīkst prettiesiski izpaust vai izmantot mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba uzdevumu pildīšanu;

4.5. godīgums;

4.6. profesionalitāte:

4.6.1. darbinieks un pedagogs veicot savus pienākumus:

- neizmanto līdzekļus, kas varētu diskreditēt viņa profesiju vai Skolu;
- nepārvērtē savas darbaspējas, kvalifikācijas līmeni vai iegūto pieredzi;
- nenoniecina citu darbinieku un pedagogu darbu;

4.6.2. darbinieks un pedagogs neiesaistās darbībā, profesijā vai pasākumā, kas var radīt šaubas par viņa godprātību, objektivitāti un neatkarību, vai negatīvi iespaidot skolas reputāciju.

III. Interesešu konflikta novēršana

5. Darbinieks un pedagogs lēmumus pieņem vienīgi sabiedrības interesēs, ievērojot Ētikas kodeksā noteikto. Darbinieks un pedagogs neizmanto amata stāvokli un skolas resursus politisko vai privāto interešu risināšanai, personiska labuma vai citu personu savtīgu labumu gūšanai.

6. Darbinieks un pedagogs atsakās no tādu pienākumu veikšanas un lēmumu pieņemšanas, kas saistīti ar savām, savas ģimenes un citu radnieku, darījumu vai politisko partneru personiskajām vai mantiskajām interesēm.

7. Darbinieks un pedagogs nepieņem jebkādas tiešas vai netiešas dāvanas, izklaides piedāvājumus, labvēlības vai pateicības izpausmes, kas pielīdzināmas dāvanai, ja tās saistītas ar darba pienākumu pildīšanu. Sadarbības partneru un citu personu dāvinājumi (kas pasniegti valsts, oficiālo vai darba vizīšu laikā ārvalstīs vai Latvijā, darbiniekam kā skolas pārstāvim valsts svētkos, atceres vai atzīmējamās dienās), ja tiem nav suvenīra raksturs, ir Skolas īpašums.

8. Par situāciju, kurā darbiniekam un pedagogam, pildot amata pienākumus, jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar ieņemamo amatu saistītas darbības, kas var ietekmēt (vai radīt iespaidu par šādu ietekmi) darbinieka un pedagoga, tā radnieku, politisko vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses, darbinieks un pedagogs informē augstāka līmeņa vadītāju vai patstāvīgi pieņem atbilstošu lēmumu, lai novērstu šādu situāciju.

9. Pirms pieņemšanas darbā Skolā (iecelšanas amatā) jāatrisina jebkurš interešu konflikts, par kuru sniedzis informāciju amata kandidāts.

IV. Skolas darbinieku, pedagogu un izglītojamo uzvedības pamatprincipi

10. **Skolas darbinieks**, apzinoties, ka no viņa darba ir atkarīgs kopīgais skolas veikums, panākumi un prestižs sabiedrībā:

10.1. izturas ar cieņu pret Skolu un darba devēju.

10.2. nepieļauj savu kolēģu goda vai cieņas aizskaršanu.

10.3 ar savu izturēšanos pret citiem darbiniekiem un personām nedrīkst radīt pamatu aizdomām par negodprātību rīcību un ietekmējamu stāvokli.

10.4. nav augstprātīgs un autoritārs pret kolēģiem, ņem vērā citu viedokli un to profesionāli izvērtē.

10.5. sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē un ļaunprātīgi neizmanto kolēģu uzticēšanos.

10.6. saskarsmē ar apmeklētājiem un citām personām izturas ar cieņu, ir pieklājīgs un iecietīgs, respektējot ikviena likumiskās intereses.

10.7. vienlaikus atrodoties darba attiecībās ar citu darba devēju, ievēro ētikas pamatprincipus un normas.

10.8. ārpus darba laika izvēlas tādu uzvedības stilu, lai neradītu šaubas par objektīvu un godīgu profesionālo pienākumu veikšanu Skolā.

10.9. apzināties un pienācīgi novērtēt to, ka saskarsmes loks ikdienā ir dažāda vecuma izglītojamie, kuriem nepieciešama īpaša uzmanība (atkarībā no vecuma), komunikācijas kultūra, pacietība un iejūtība;

10.10. apzināties, ka ētiska uzvedība ir atkarīga ne tikai no vadības rīkojumiem, bet gan no personiskās attieksmes pret saviem pienākumiem un ētikas normām;

10.11. saudzēt, taupīt, aizsargāt skolas īpašumu; rūpēties, lai skolas resursi tiktu izmantoti tikai tiem mērķiem, kam tie paredzēti;

11. **Skolas pedagogs** apņemas:

11.1. organiski apvienot sevis un citu izglītošanu - atbilstoši sabiedrības attīstības perspektīvām – ar audzināšanu, profesionālo meistarību un kultūru

11.2. rūpēties par to, lai ar savu pedagoģisko darbu un ieguldījumu veicinātu Skolas prestiža celšanos Latvijā un ārpus tās robežām;

11.3. patstāvīgi tiekties iepazīt, uzkrāt un ikdienā izmantot jauno, kas sasniegts zinātnē, mākslā un dzīvē;

11.4. augstu vērtēt gan personisko, gan savas profesijas godu un reputāciju, atbalstīt savu kolēģu pedagoģiskos meklējumus;

11.5. dalīties savā pieredzē ar jaunajiem un mazāk pieredzējušiem kolēģiem, tā veicinot profesijas pēctecību un attīstību;

11.6. paškritiski vērtēt apgūtās zināšanas un prasmes, patstāvīgi pilnveidot savu profesionālo meistarību;

11.7. veidot ciešu un produktīvu sadarbību ar izglītojamo vecākiem, laicīgi informēt viņus par skolas aktualitātēm, veicināt pedagoģisko zināšanu izplatīšanu un izskaidrošanu;

11.8. bez paviršības un tendenciozitātes, atbildīgi un objektīvi izvērtēt izglītojamo darbus un zināšanas, pieļaujot, ka viņiem var būt iebildes pret vērtējumu; paredzēt un nodrošināt apelācijas iespējas;

11.9. cienīt izglītojamo savdabību, kopt to, radināt patstāvīgi, brīvi un atbildīgi lemt un rīkoties;

11.10. katrā izglītojamā censties saskatīt pozitīvās īpašības, veidot savstarpējās attiecības, balstoties tieši uz tām;

11.11. būt gatavam uz klausīt izglītojamo un vecāku kritiku, argumentēti izskaidrot to risināšanas iespējas un variantus, saudzēt izglītojamo un vecāku pašcieņu;

11.12. būt iecietīgam, labestīgam, nepieļaut rupjību attiecībās ar izglītojamajiem, vecākiem, kolēģiem, nepārsteigties ar vērtējumu un lēmumiem;

11.13. izsakot aizrādījumus, ņemt vērā bērna vecuma psiholoģiskās īpatnības;

11.14. ar savām zināšanām, rīcību un stāju vienmēr censties būt ētiskas uzvedības paraugam, tā apliecinot Skolas Ētikas kodeksa nozīmi ikdienas dzīvē;

11.15. sarunās ar izglītojamajiem, kolēģiem un vecākiem, ievērot konfidencialitātes principu un ētikas likumus;

11.16. apģērbā ievērot lietišķo etiķeti.

12. Mācoties Skolā, ikviens **izglītojama**s apņemas:

12.1. celt skolas prestižu Latvijā un ārpus tās robežām;

12.2. vienmēr un visur būt savas skolas cienīgam pārstāvim un tās aizstāvim;

12.3. izvairīties un atteikties no jebkādas darbības, kas grauj paša godu un prestižu;

12.4. atklāti vērsties pret darbībām, kas vājina draudzīgas attiecības klasē, aizmuguriski nekritizēt savus klases biedrus;

12.5. neuzdot par saviem citu personu sagatavotus darbus vai darba fragmentus, rakstot pētniecisko darbu, izmantot atsauces uz literatūras avotiem un norādīt interneta adreses;

12.6. pārbaudījumos neizmantojot pedagoģu neatļautos materiālus u.c. palīgīdzekļus;

12.7. cienīt citu izglītojamo un pedagoģu darbu; stundu laikā izslēgt mobilos tālruņus un citas ar mācību procesu nesaistītas ierīces; ar savu attieksmi un rīcību netraucēt stundas gaitu;

12.8. censties būt objektīvam, publiski vērtējot pedagogu profesionālo sagatavotību, spējas un centienus;

12.9. laipni un izpalīdzīgi izturēties pret pedagogiem, izglītojamiem un skolas darbiniekiem;

12.10. pašam nebojāt un nepieļaut, ka citi bojātu skolas inventāru, telpas, teritoriju un apstādījumus;

12.11. nepieļaut rupju un necenzētu vārdu lietošanu, kopt valodas un dialoga kultūru;

12.12. ievērot kulturālas uzvedības noteikumus;

12.13. apģērbā ievērot lietišķo etiķeti.

V. Skolas darbinieku un pedagogu ētiskas uzvedības noteikumi komunikācijā ar lobētājiem

Lobētājs ir fiziska vai juridiska persona, kas savu vai citu privātpersonu interešu vadīta par atlīdzību vai bez tās veic lobēšanu – apzināti un sistemātiski komunicē ar publiskās varas subjektiem nolūkā ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu noteiktu privātpersonu interešu īstenošanai.

13. Skolas darbiniekam un pedagogam ir pienākums:

13.1. publiskot informāciju par lobētāju, ar kuru ir notikušas konsultācijas vai no kura ir saņemta informācija, kas attiecas uz jautājumu, par ko darbinieks ir bijis atbildīgs sagatavot vai pieņemt lēmumu, kā arī pēc pieprasījuma darīt zināmu priekšlikuma saturu. Informāciju darbinieks vai pedagogs publisko, aizpildot ziņojumu, sniedzot šādus datus par lobētāju:

13.1.1. fiziskās personas vārds, uzvārds, juridiskās personas, ko lobētājs pārstāv, nosaukums;

13.1.2. konkrēta lēmuma sagatavošanas process, saistībā ar kuru lobēšana ir notikusi (ja nav norādīts, darbiniekam vai pedagogam ir jānorāda joma, uz kuru priekšlikums ir bijis vērsts);

13.1.3. kādā veidā notikusi komunikācija ar lobētāju (tikšanās, sarakste, konsultatīvā padome, darba grupa vai cits veids);

13.2. ja lēmuma pieņemšanas gaitā atklājas, ka lēmums var skart darbinieka, pedagoga vai viņa ģimenes locekļu ekonomiskās intereses, ar rakstisku ziņojumu publiskot šo informāciju, lūdzot kompetences ietvaros augstākstāvošam darbiniekam vai pedagogam sevi atbrīvot no turpmākas dalības lēmuma pieņemšanā;

13.3. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikt ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem un saņemt nepieciešamo informāciju;

13.4. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, kas saņemts, pildot amata pienākumus, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir skolai un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam lēmuma pieņemšanas procesā;

13.5. pieņemot lēmumu, ņemt vērā visas vietējās sabiedrības intereses, ne tikai tās, kuras aizstāv lobētājs.

14. Skolas darbiniekam vai pedagogam ir aizliegts:

14.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā atsevišķus lobētājus īpaši informējot par viņus interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

14.2. pieņemt no lobētāja vai tā pārstāvētās juridiskās personas vai organizācijas (turpmāk – organizācijas) locekļiem, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām, vai arī organizācijai, ar kuru viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksa vai jebkādi materiālie labumi;

14.3. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka darbinieks vai pedagogs var nodrošināt lobētājam piekļuvi skolas vadības locekļiem vai arī ietekmēt viņu pieņemto skolas vadības lēmumu;

14.4. lūgt lobētājiem vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt institūcijas, kurā darbinieks vai pedagogs ir nodarbināts, rīkotos pasākumus, vai arī organizāciju, ar kuru darbinieks ir saistīts;

14.5. izmantot sava amata priekšrocības un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi augstākstāvošām amatpersonām, kas ir atbildīgas par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu.

VI. Profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipu izvērtēšana

Sūdzības par darbinieka, pedagoga vai izglītojamā šajā kodeksā noteikto normu pārkāpumiem izskata skolas direktors.

15. Secība, kādā tiek izskatīti Ētikas kodeksa pārkāpumi:

15.1. ziņojumu par pārkāpumu nodod skolas mācību daļā, kuru izskata skolas direktors.

15.2. gadījumā, ja persona, par kuru rakstīts ziņojumā, māk paskaidrot savas rīcības motīvus, apzinās savas darbības vērtējumu, kā arī atzīstas Ētikas kodeksa neievērošanā, tad ziņojums tālāk netiek virzīts. To izskata tikai direktora kabinetā;

15.3. ja persona dažādu iemeslu dēļ neatzīst savu vainu, tiek sasaukta Pedagoģiskā sēde. Ja Pedagoģiskajā sēdē nonāk pie secinājuma, ka persona ir vainīga un pārkāpts skolas Ētikas kodekss, tad par šo gadījumu personas lietā tiek veikts ieraksts.

VII. Noslēguma jautājumi

16. Darbinieki, pedagogi un izglītojamie tiek iepazīstināti ar Ētikas kodeksu un ar parakstu apliecina, ka ievēros tā norādes.

17. Ētikas kodekss ir pieejams interesentiem Mykoob vietnē pdf formātā, ka arī mācību daļā.

18. Ētikas kodeksa īstenošanu sekmē un uzrauga direktors, kas pamatojoties uz Ētikas kodeksu, sniedz un izskata Ētikas kodeksa neievērošanas un nepildīšanas gadījumus un nepieņem lēmumus, kuri ir pretrunā ar Latvijas Republikas likumdošanas normām.

19. Atzīt par spēku zaudējušiem izglītības iestādes 2017.gada 9.janvāra Ētikas kodeksu, Nr. 17/9-1.4/009

Profesionālās vidusskolas "Victoria" direktore

A.Dubinska